

УДК 811.161.2(035)
Н73

Серія «Бібліотечка школяра»
Започаткована 2016 року

Н73 **Новий Український правопис: коментарі, завдання та вправи. 5–11-й класи [Текст] / упоряд. О. Г. Куцінко. — Х. : Вид. група «Основа», 2019. — 175, [1] с. : табл. — (Серія «Бібліотечка школяра»).**

ISBN 978-617-00-3748-0.

Посібник складено за новою редакцією Українського правопису 2019 року. Найсуттєвіші сучасні зміни викладено докладно й водночас стисло, а також проілюстровано завданнями та вправами для закріплення здобутих знань.

Докладний зміст-показчик наприкінці довідника допоможе якнайшвидше віднайти потрібну інформацію.

Для здобувачів загальної середньої освіти і їхніх батьків, учителів і студентів вишів та всіх охочих опанувати або вдосконалити знання в царині української мови.

811.161.2(035)

ISBN 978-617-00-3748-0

© Куцінко О. Г., упоряд., 2019
© Корягін В. О., макет обкладинки, 2019
© ТОВ «Видавничка група «Основа»», 2019

ПЕРЕДНЕ СЛОВО

Цей довідник укладено відповідно до нової редакції Українського правопису 2019 року (схвалено Постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. № 437 та спільним рішенням Президії Національної академії наук України (протокол № 22/10 від 24.10.2018 р.) і Колегії Міністерства освіти і науки України (протокол № 10/4-13 від 24.10.2018 р.), затверджено Українською національною комісією з питань правопису (протокол № 5 від 22.10.2018 р.)).

У пропонованому виданні дібрано й систематизовано основний теоретичний матеріал з урахуванням змін у сучасному правописі, а також практичні завдання різних рівнів складності. Усі правила проілюстровано прикладами з творів української літератури ХІХ — початку ХХІ ст.

Розділ І присвячено позначенню на письмі деяких голосних і приголосних звуків, уживанню м'якого знака й апострофа, написанню сполучень літер *йо* та *ьо*, чергуванню голосних і приголосних під час словозміни й словотворення, подвоєнню та спрощенню літер, правопису префіксів і суфіксів, особливостям написання слів разом, із дефісом та окремо, правилам уживання великої літери тощо.

У розділі ІІ розглянуто правопис закінчень відмінюваних іменників, прикметників, числівників, займенників і дієслів, а також слів іншомовного походження і т. ін.

Розділ ІІІ ознайомлює з особливостями вживання розділових знаків.

У додатках вміщено умовні скорочення та відповіді до найскладніших вправ.

Докладний зміст-показчик наприкінці довідника допоможе якнайшвидше віднайти потрібну інформацію.

Посібник стане у пригоді як учителям під час викладання навчального матеріалу, так і майбутнім випускникам, що готуються до зовнішнього незалежного оцінювання та подальшого вступу до інших навчальних закладів, а також усім, хто тільки починає опановувати основи рідної мови або прагне вдосконалити знання в цій царині.

УМОВНІ ПОЗНАЧКИ

- — Нове в Українському правописі.
 - — Вправи для виконання.
 - — Зверніть увагу!
 - — Запам'ятайте!
- * — Див. відповідь наприкінці посібника.

I. ПРАВОПИС ЧАСТИН ОСНОВИ СЛОВА

1. ЛІТЕРНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

1.1. Правопис Е, И в словах¹

Наголошені голосні *е* та *и* у вимові виразні, тому їх передаємо тими самими літерами: *далеко, високо*.

Ненаголошені *е* та *и* невиразні у вимові, їх передаємо тими самими літерами, що й під наголосом: *великий, величезний, бо велич; держу, бо одержати; клетотіти, бо клетіт; несу, бо принесений; шепотіти, бо шепіт; криве, бо криво; тримати, бо стримувати* та ін.

У словах із постійним наголосом невиразний звук перевіряємо за словником: *левада, кишенья, минулий*.

1. Заповніть пропуски в словах.

В..ликий, д..ржу, кл..котіти, н..су, тр..мати, зел..нь, бер..г, руч..нька, малес..нький, гр..міти, тр..вога, кр..шити, тр..мати.

2. Перепишіть, заповнюючи пропуски в словах.

I. А з..мля л..жить м..дова, а поля пожаті мріють, на городах досягають гарбузи з..ленорєбрі (*М. Р.*²). Кр..ло зорі рум'янить тучі у голубій дал..ч..ні (*В. С.*). З темного моря білява хв..лечка до поб..р..жного кам..ня горнеться (*Л. У.*). Он зірка в небі прол..тіла, погасла зірка в в..шині (*В. С.*). Т..че вода в синє море, та не в..тікає (*Т. Ш.*).

II. Сонце пр..святее на землю радість пр..несло (*Т. Ш.*). На козаку і рожа пр..гожа. Над лісом плив місяць-пов..нь і п..р..хлюпувалось ч..р..з б..р..ги б..здонне небо (*Ю. З.*). Плет..во торосів та балок снується у в..ш..ні (*М. Б.*). Закотилось сон..чко за з..л..ний гай (*н. т.*).

¹ Див. § 1 нової редакції Українського правопису. Далі у подібних посиленнях зазначено лише номер відповідного параграфа.

² Тут і далі: див. умовні скорочення у додатках.

3. До лівого стовпця випишіть слова зі вставленою літерою **е**, до правого — з **и**.

Бл..зенько, в'єтнам..ць, відд..рати, дж..р..ло, дят..л, д..ректор, сп..нити, дал..ч, ос..литися, гр..б..лька, непр..м..ренний, справ..дливий, сп..нити, кр..ниця, заст..лати, зат..кати, ос..ледець.

1.2. Правопис О, А в словах

Звуки [о], [а] в українській мові вимовляються чітко, тож пишуться згідно з вимовою. Але: *богатур (силач, герой) — багатур (багатій, заможний)* — відмінність у лексичному значенні слів; правопис подібних слів необхідно запам'ятати.

О пишемо в словах: *борсук, гончар, комин, козак, коровай, крохмаль, лопата, отаман, поганий, погон, пором, слов'яни, солдат*.

А пишемо в словах: *багаття, багатіти, багато, гаразд, гарячка, гарячий, кажан, калач, качан, хазяїн, халява*.

4. Заповніть пропуски в словах.

Б..гатий, г..рячий, к..жан, к..лач, х..зяїн, р..зумний, г..лубка, б..гатур (*багатій*), б..гатур (*герой*), б..рсук, допом..гати, б..гатослівність, п..гано, см..лоскип, к..зацтво.

5. Перепишіть, заповнюючи пропуски в словах.

Народ, що вільним став, нікому не зл..мити (*В. С.*). Ми пол..мали кайдани століть, гніту розбили твердині (*М. Р.*). До нитки звівся мій к..зак, усе на панцині проклятій, а був х..зяїн (*Т. Ш.*). Прол..милась хмара наді мною золотою чашею грози! (*Л. К.*) Сонце прог..няє каламуть (*М. Р.*). Хоче море човна розл..мати, трощить, л..мить, піском засипає (*Л. У.*).

1.3. Уживання І, И на початку слова¹

На початку слова зазвичай пишемо **і** відповідно до вимови: *Іван, іграшка, ідол, ікати* (вимовляємо **і** замість **и**), *ікона, іменувати, ім'я, індик, іноді, іржа, існувати, істина, іти*.

Деякі слова мають варіанти з голосним **и**: *ірій і ирій, ірод і ирод* (*дуже жорстока людина*).

И пишемо на початку окремих вигуків (*ич!*), часток (*ич який хитрий*), дієслів *ікати, икнути, икатися, икнутися* (вимовляємо **и** замість **і**) та похідних від них іменників *икання, икавка, икавочка*.

¹ § 2.

И на початку слова вживаємо в деяких загальних і власних назвах, що походять із тюркських та інших мов, відповідно до їх вимови в цих мовах: *уйбен, ир, Ич-оба, Кім Чен Ин*.

- **6.** Випишіть до першого стовпця слова, які потребують літери **і**, до другого — ті, що потребують літери **и**, до третього — слова, які мають два варіанти написання.

..м'я, ..ндик, ..рій, ..ч-оба, ..ній, ..нколи, ..кавка, ..ноді, ..кнути, ..род, ..нший, ..снувати, ..стина, ..женер.

- **7.** Складіть та запишіть речення зі словами, що мають варіанти з голосними **і** та **и**.

1.4. Літери **ї, я, ю, є**¹

Літери **ї, я, ю, є**, що позначають звукосполучення [й + і], [й + а], [й + у], [й + е], пишемо:

- а) на початку слова та після голосного: *героїзм, їжа, їздець, їх, мої, руїна, наївний; якість, юридичний, єство*;
 б) після апострофа: *об'їхати, під'їзд, Захар'їн; н'ять, м'ята, в'юн*;
 в) **ї** після м'якого знака: *Ананьїн, Віньї*; в іншомовних словах після літери, що позначає голосний: *архаїчний, егоїзм, еліпсоїд, целулоїд*.

Примітка. Літери **я, ю, є** позначають один звук після літери на позначення приголосного звука для передавання його м'якості: *дядько, люди, останнє, ряд, рясно, рюкзак, рюш*.

ї не пишемо після префікса або першої частини складного слова, якщо вони закінчуються літерою, що позначає голосний, а наступний склад або друга частина складного слова починаються з **і**: *доісторичний, заінтригувати, переінакшити, поінформувати; новоірландський, староіндійський*.

- **8.** До лівого стовпця випишіть слова, у яких **я, ю, є, ї** позначають два звуки, до правого — слова з цими літерами, що позначають один звук.

Любов, юшка, юнга, криниця, сіллю, тишею, бюст, сміються, юність, їхати, юрта, краля, єнот, маївка, лямівка, доля, надія, людина, горнятко, копальня, магнолія, лялька, слоненя, яблуневий.

- **9.** Випишіть речення, що містять слова з літерами, які позначають два звуки. Поясніть свій вибір.

¹ § 3, 4, 126.

На другий день, рано-вранці, Чіпка пішов до Грицька. Нова хага, біла, чепурна, привітно виглядала з-за обголених лихою осінньою неогодою груш та рядка прутнястих верб. Двір був просторий, чистий, оплетений; заду, на току, стояли ожереди соломи; з лівого боку чорніли грядки та невеличкий молодий вишняк; з правого — хлівець, загорода та погріб. Коло воріт над перелазом білів новою цямриною колодязь, виглядав на шлях новим високим журавлем (П. М.).

2. ЛІТЕРНІ ПОЗНАЧЕННЯ ДЕЯКИХ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ

2.1. Літери Г, Г' в українських та в давно запозичених словах

Літера g^1 передає на письмі глотковий щілинний приголосний звук — як в українських словах: *берегти, вогонь, гадка, гукати, жага, згин, крига, пагінець*, так і в загальних та власних назвах іншомовного походження (на місці *h, g*): *абориген, агітація, агресія, багаж, болгарин, газета, генерал, геологія, горизонт, грамота, делегат, кілограм, логопед, магазин, педагог, фотографія; Євангеліє, Гомер, Англія, Гаага*.

Літера g^2 передає на письмі задньоязиковий зімкнений приголосний:

- а) в українських та в давно запозичених і зукраїнізованих словах: *агрус, гава, газда, гандж, ганок, гатунок, гвалт, геґати, гедзь, гелґотати, гелґотіти, герґелі, герґотати, герґотіти, гигнути, гирлиґа, глей, гніт (у лампі), гогельмогель, гонт(а), грасувати, грати (іменник), гречний, гринджоли, ґрунт, гудзик, гуля, ґуральня, джигун, дзиґа, дзиґлик, дриґати* тощо та в похідних від них: *агрусовий, газдувати, герґит, гвалтувати, гратчастий, ґрунтовий, ґрунтувати(ся), гудзиковий, гулька, проґавити* і под.³;
- б) у власних назвах — топонімах України: *Горґани (гірський масив), Горонда, Ўґля (села на Закарпатті)*; у прізвищах українців: *ґалаґан, ґалятовський, ґеник, ґерзанич, ґердан, ґжицький, ґиґа, ґоґа, ґойдич, ґонта, ґриґа, ґудзь, ґула, Ломаґа*.

¹ § 5.

² § 6.

³ Тут і далі: див. умовні скорочення у додатках.

7) у слов'янських географічних назвах апостроф ставимо в тих самих випадках, що й у прізвищах, а в назвах неслов'янського походження на території слов'янських країн, крім того, — після деяких інших приголосних: *Скóп'є, Ак'яр, Амудар'я.*

Апостроф не пишемо:

1) коли перед літерою на позначення губного звука є інша літера (крім *р*), що належить до кореня (основи): *дзв'якнути, духмяний, мавпячий, медвяний, морквяний, різдвяний, свято, тьмяний, цвях, але: арф'яр, верб'я, торф'яний, черв'як.*

(NB!)

Коли така літера належить до префікса, то апостроф пишемо, як і в спільнокореневих словах без префікса: *зв'язок, зв'яліти, підв'язати, розм'якнути, сп'яніти;*

2) коли *ря, рю, ре* означають сполучення м'якого *р* із наступними *а, у, е*: *буряк, буряний, крикати, рябий, рюмсати, крюк;*

3) після префіксів із кінцевим приголосним перед наступними *і, е, а, о, у*: *безіменний, зініціювати, зекономити, загітувати, зорієнтувати, зуміти;*

4) у словах іншомовного походження, прізвищах, іменах інших слов'янських народів та слов'янських географічних назвах:

а) перед *йо*: *курйоз, серйозний; Воробйов, Соловйов; Муравйово;*

б) коли *я, ю* позначають пом'якшення попереднього приголосного перед *а, у*: *бязь, бюджет, бюро, кювет, мюрид, пюпітр, пюре, фюзеляж, кювет, рюкзак, рюш; Барбюс, Бюффон, Вюртемберг, Мюллер, Гюго;*

в) коли *я, ю* позначають сполучення м'якого або пом'якшеного приголосного з *а, у*: *Вязьма, Вятка, Кяхта, Крюково, Рязань, Хярма; Бядуля, Пясецький, Рюмін.*

13. Заповніть пропуски апострофом (за потреби).

Цв..ях, в..язи, м..ясо, мавп..ячий, ім..я, В..ячеслав, пір..я, рутв..яний, бур..як, черв..як, під..їхати, плоскогір..я, з..єднатися, ін..екція, б..язь, М..юнхен, возз..єднання, комп..ютер, інтерв..ю, р..юкзак, духм..яний, торф..яний, моркв..яний, сузір..я, харків..янин.

14. Перепишіть, заповнюючи пропуски апострофом (за потреби).

Чорнолісся п..ярко духм..янить доспілою суницею (М. С.). Чується подих тропічної тьм..яної, п..яної ночі (М. Р.). Ой, зв'язала дівчинонька рутв..яний вінок, закрасила голівоньку, пішла в танок (І. М.). Бджоли сонячним дощем падають на медв..яний лан (М. С.). Цвіли бузки? То солов..ї цвіли сузір..ями грон, пахучим

ЛІТЕРАТУРА

1. *Великий* тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. — К. : Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005.
2. *Марченко О. Д.* Збірник диктантів з української мови. 5—11 кл. / О. Д. Марченко, Л. В. Нартова. — Х. : Ранок, 1999.
3. *Українська без помилок.* Говоримо і пишемо правильно. Сучасний довідник з урахуванням останніх змін у правописі і мовленні / укл. О. М. Журенко. — Х. : КК «КСД», 2015.
4. *Українська мова : практичний довідник* / уклад. О. Г. Попко. — Х. : ФОП Співак Т. К., 2009.
5. *Українська мова: структурований практикум з орфографії* / З. С. Сікорська, І. В. Магрицька, А. О. Панченков. — К. : А. С. К., 2005.
6. *Український правопис* [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>.

ЗМІСТ-ПОКАЖЧИК

ПЕРЕДНЄ СЛОВО	3
УМОВНІ ПОЗНАЧКИ	4
I. ПРАВОПИС ЧАСТИН ОСНОВИ СЛОВА	5
1. Літерні позначення деяких голосних звуків	5
1.1. Правопис Е, И в словах	5
1.2. Правопис О, А в словах	6
1.3. Уживання І, И на початку слова	6
1.4. Літери Ї, Я, Ю, Є	7
2. Літерні позначення деяких приголосних звуків	8
2.1. Літери Г, Г' в українських та в давно запозичених словах	8
2.2. Літери Г, Г' для передавання звуків [G], [H] у словах іншомовного походження	9
3. Апостроф (')	10
4. Уживання м'якого знака (Ь)	12
5. Написання ЙО, БО	15
6. Чергування голосних	17
7. Чергування приголосних	19
7.1. Чергування приголосних під час словозміни	19
Чергування Г, К, Х із м'якими З, Ц, С	19
Чергування Г' із м'яким З	19
Чергування Г, К, Х із Ж, Ч, Ш	19
Чергування Д із ДЖ	20
Чергування Т із Ч; З із Ж; С із Ш; ЗД із ЖДЖ	20
Чергування СТ зі Щ	20
Чергування Б із БЛ; П із ПЛ; В із ВЛ; М із МЛ; Ф із ФЛ	20
7.2. Зміни приголосних перед наступним приголосним під час словотворення	21
Зміни приголосних перед -СЬК- (ИЙ), -СТВ- (О)	21

Зміни приголосних у прикметниках і прислівниках вищого ступеня порівняння	22
Зміни приголосних перед суфіксом -Н-	22
Зміни приголосних перед суфіксальним голосним під час словотворення	22
7.3. Спрощення в сполученнях літер	24
8. Позиції вживання прийменників і префіксів У та В	26
9. Уживання сполучників і часток І, Й та І, Й на початку слів	27
10. Подвоєння літер	29
10.1. Подвоєння літер як наслідок їх збігу	29
10.2. Подвоєння літер як наслідок подовження приголосних	30
10.3. Неподвоєні й подвоєні літери на позначення приголосних у словах іншомовного походження	31
11. Правопис префіксів	33
11.1. Префікси С-, З-, ЗІ-	33
11.2. Префікси БЕЗ-, ВІД-, МІЖ-, НАД-, ОБ-, ПЕРЕД-, ПІД-, ПОНАД-, РОЗ-, ЧЕРЕЗ-	34
11.3. Префікси ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-	34
11.4. Префікси АРХІ-, АНТИ-, КВАЗІ-	34
12. Правопис суфіксів	36
12.1. Іменникові суфікси	36
Суфікси -ИК-, -НИК-/ІВНИК-, -ЛЬНИК-	36
Суфікс -ИВ- (О)	36
Суфікси -АЛЬ-, -ЕНЬ-, -ЕЦЬ (-ЄЦЬ), -ІСТЬ-, -ТЕЛЬ	36
Суфікси -К-, -ИЦ- (Я), -ИН- (Я), -ЕС-	36
Суфікси -НН- (Я) / -ІНН- (Я), -АНН- (Я) (-ЯНН- (Я)), -ЕНН- (Я)	37
Суфікс -ИНН- (Я)	37
Суфікси -ЕН- (Я) (-ЄН- (Я))	37
Суфікси -ЕЧОК (-ЄЧОК), -ЕЧК- (А) (-ЄЧК- (А)), -ЕЧК- (О) (-ЄЧК- (О)), -ИЧОК-, -ИЧК- (А)	37
Суфікси -ЕНК- (О) (-ЄНК- (О)) і -ЕНЬК- (О, А) (-ЄНЬК- (О, А))	37
Суфікси -ИСЬК- (О) (-ЇСЬК- (О), -ИЩ- (Е), (-ЇЩ- (Е))	38
Суфікси -ОВИЧ- (-ЬОВИЧ-), -ІВН- (А) (-ЇВН- (А))	38
Суфікси -ІВК- (А), -ОВК- (А)	38

Суфікс -ОК	38
Суфікси -ИР-, -ИСТ-, -ИЗМ-, -ІР-, -ІСТ-, -ІЗМ-	38
12.2. Прикметникові та дієприкметникові суфікси	39
Суфікси -Н- (ИЙ), -Н- (ИЇ)	39
Суфікси -ИЧН- (ИЙ), -ІЧН- (ИЙ) (-ЇЧН- (ИЙ))	40
Суфікси -ИН-, -ІН-	40
Суфікси -ИН- (ИЙ), -ІН- (ИЙ)	40
Суфікси -ИСТ- (ИЙ), -ІСТ- (ИЙ)	41
Суфікси -ЕВ- (ИЙ), -ЄВ- (ИЙ), -ОВ- (ИЙ)	41
Суфікси -УВАТ- (ИЙ) (-ЮВАТ- (ИЙ)), -ОВАТ- (ИЙ), -ОВИТ- (ИЙ)	42
12.3. Дієслівні суфікси	43
Суфікси -УВА- (-ЮВА-), -ОВА-	43
Суфікси -ОВУВА- (-ЬОВУВА-)	43
Суфікси -ІР-, -ИР-	44
13. Правопис слів разом, із дефісом, окремо	45
13.1. Загальні правила правопису складних слів. Складні слова зі сполучними голосними звуками [О], [Е] (графічно Е та Є) та без сполучного звука	45
13.2. Правопис слів разом	47
Складні слова	47
Складні іменники	48
Складні числівники	50
Займенники	51
Складні прикметники	51
Прислівники	52
Складні прийменники	54
Складні сполучники	54
Частки	55
13.3. Правопис слів із дефісом	58
Складні слова	58
Складні іменники	59
Прикладки	60
Порядкові числівники	60
Складні неозначені займенники	60
Складні прикметники	61
Прислівники	63
Складні прийменники	64
Сполучники	64
Частки	64

13.4. Правопис слів окремо	65
Прислівникові сполуки	65
Складені прийменники	66
Сполучники	66
Частки	66
14. Уживання великої літери	69
14.1. Перше слово в реченні	69
14.2. У звертаннях і в ремарках	70
14.3. Після двокрапки, на початку прямої мови, цитати	70
14.4. У постанові, протоколі, ухвалі тощо	70
14.5. Власні імена людей, міфологічних осіб, клички тварин	71
14.6. Географічні та адміністративно-територіальні назви	72
14.7. Астрономічні назви	74
14.8. Назви історичних подій, епох, календарних періодів і свят, суспільних заходів	74
14.9. Назви, пов'язані з релігією	75
14.10. Назви органів влади, установ, організацій та ін.	76
14.11. Назви документів, пам'яток і творів історії та культури, друкованих органів тощо	78
14.12. Назви посад, звань, титулів	79
14.13. Назви орденів, медалей, відзнак, премій	80
14.14. Назви товарних знаків, марок виробів	80
14.15. Назви порід тварин, видів і сортів рослин	81
14.16. Велика літера в особливому стилістичному вживанні	81
14.17. Велика літера у складноскорочених назвах	81
15. Графічні скорочення	84
16. Правила переносу	86
16.1. Орфографічні правила переносу	86
16.2. Технічні правила переносу	87
17. Знак наголосу (´)	87

II. ПРАВОПИС ЗАКІНЧЕНЬ ВІДМІНЮВАНИХ СЛІВ	89
1. Іменник	89
1.1. Поділ на відміни	89
1.2. Поділ на групи	90
1.3. Приклади відмінювання іменників	93
I відміна	93
II відміна	94
III відміна; іменник <i>Господь</i> , іменники на -ИЩЕ	97
IV відміна	97
2. Правопис відмінкових форм	98
2.1. Закінчення I відміни	98
Однина	98
Множина	99
2.2. Закінчення II відміни	100
Однина та множина: загальні відмінкові закінчення	100
Закінчення родового відмінка однини	101
Закінчення давального та місцевого відмінків однини	104
Закінчення знахідного та орудного відмінків однини	106
Кличний відмінок однини	106
Називний відмінок множини	107
Родовий відмінок множини	108
Давальний і знахідний відмінки множини	108
Орудний, місцевий та кличний відмінки множини	109
2.3. Відмінювання іменників III та IV відміни	109
Відмінювання іменників III відміни	109
Відмінювання іменників IV відміни	110
Відмінювання іменників, що мають тільки форму множини	111
3. Прикметник	115
3.1. Групи прикметників	115
3.2. Відмінювання прикметників	115
Відмінювання прикметників за групами	115
Відмінювання прикметників на -ЛИЦІЙ	116
3.3. Ступенювання прикметників	117

4.	Числівник	118
4.1.	Відмінювання кількісних та порядкових числівників	118
	Відмінювання кількісних числівників <i>один, одна, одне (одно), одні</i>	118
	Відмінювання числівників <i>два (дві), три, чотири, п'ять, шість</i>	119
	Відмінювання числівників <i>сім, вісім, п'ятдесят</i>	119
	Відмінювання числівників <i>двісті, п'ятсот</i>	119
4.2.	Відмінювання дробових числівників	121
5.	Займенник	122
5.1.	Відмінювання особових та зворотного займенників	122
5.2.	Відмінювання присвійних займенників	123
5.3.	Вказівні займенники	123
5.4.	Означальні займенники	123
5.5.	Питальні займенники	124
5.6.	Відмінювання складних займенників (неозначених і заперечних)	124
6.	Дієслово	126
6.1.	Дійсний спосіб	126
	Дієвідмінювання в теперішньому часі	126
	Майбутній час	130
	Минулий і давноминулий час	130
6.2.	Наказовий спосіб	131
6.3.	Умовний спосіб	131
6.4.	Неозначена форма дієслова (інфінітив)	132
6.5.	Дієприкметник	133
6.6.	Дієприслівник	134
7.	Складні випадки правопису слів іншомовного походження	136
7.1.	Сполучення літер ТН у словах грецького походження	136
7.2.	Літера W у словах англійського походження	136
7.3.	Звук [J]	136
7.4.	Сполучення літер AU, OU	136
7.5.	Дифтонги [AU], [EI], [OU] у словах англійського походження	137

8. Відмінювання слів іншомовного походження	137
8.1. Невідмінювані іменники іншомовного походження . .	137
8.2. Особливості відмінювання власних назв іншомовного походження	138
9. Правопис власних назв	140
9.1. Відмінювання прізвищ	140
9.2. Відмінювання імен	141
9.3. Відмінювання географічних назв	141
III. УЖИВАННЯ РОЗДІЛОВИХ ЗНАКІВ	144
1. Крапка (.)	144
2. Знак питання (?)	145
3. Знак оклику (!)	146
4. Кома (,)	147
4.1. У простому реченні	147
4.2. У складному реченні	151
5. Крапка з комою (;)	152
6. Двокрапка (:)	153
6.1. У простому реченні	153
6.2. У складному реченні	153
7. Тире (—)	154
7.1. У простому реченні	154
7.2. У складному реченні	158
7.3. У простому і складному реченнях (у деяких стилістичних фігурах)	159
8. Три крапки, або Крапки (...)	159
9. Розділові знаки для оформлення прямої мови та цитат . .	160
9.1. Пряма мова	160
9.2. Оформлення цитат та епіграфів	161
10. Скісна риска (/)	162
ДОДАТКИ	164
Умовні скорочення	164
Відповіді до вправ	166
ЛІТЕРАТУРА	168

Код	Ціна
КДН014	

Довідкове видання

Серія «Бібліотечка школяра»

**НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПРАВОПИС:
КОМЕНТАРІ, ЗАВДАННЯ ТА ВПРАВИ.
5–11-й КЛАСИ**

Упорядник **КУЦІНКО Ольга Германівна**

Відповідальний за видання *Ю. М. Афанасенко*

Технічний редактор *Є. С. Островський*

Коректор *О. М. Журенко*

Підп. до друку 16.08.2019. Формат 60×90/16. Папір газет.
Гарнітура Шкільна. Друк офсет. Ум. друк. арк. 11,0. Зам. № 19—08/19—05.

ТОВ «Видавнича група “Основа”».

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6058 від 01.03.2018.

Україна, 61001 Харків, вул. Плеханівська, 66.

Тел. (057) 731-96-32. E-mail: russ@osnova.com.ua

osnova.com.ua, book.osnova.com.ua

Телефон для замовлення: 0-800-505-212

(безкоштовно з мобільних та стаціонарних телефонів України)

Надруковано у друкарні ТОВ «ТРИАДА-ПАК».

Харків, пров. Сімферопольський, 6. Тел. (057) 703-12-21.

www.triada-pack.com, e-mail: sale@triada.kharkov.ua

ISO 9001:2015 № UA228351, FAMO TRIADA LLC (065445)